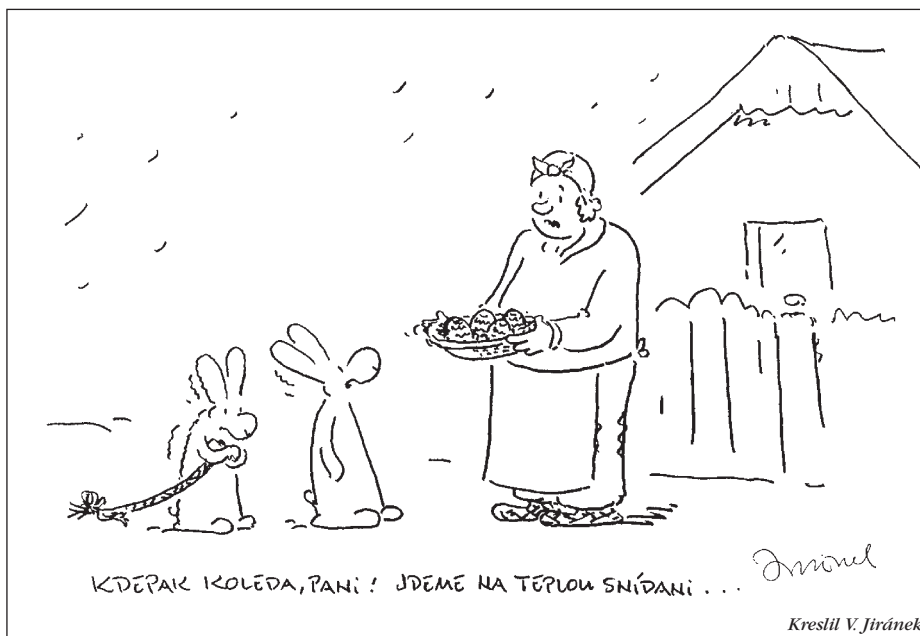

Ve dnech 12.-13. února 2004 se v prostorách Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně konalo další z pravidelných setkání širokého okruhu zoologů. Pořadatelé konference — Ústav biologie obratlovců AV ČR, katedra zoologie a ekologie PřF MU a Česká zoologická společnost připravili pro 324 účastníků (z toho 168 studentů) vyčerpávající program. Ve 23 sekcích odeznělo 124 přednášek a během obou dnů bylo prezentováno 106 posterů. Nejvíce přednášek bylo zařazeno v sekci entomologie, ale zajímavé příspěvky zazněly ve všech dalších oborech: ornitologie, mammaliologie, ichtyologie, hydrobiologie, zoologie bezobratlých, herpetologie a chiropterologie. Kromě přednášek zařazených do uvedených sekcí byly prezentovány dvě popularizační přednášky a čtyři přednášky plenární.

Zoologické dny se v Brně pořádají již od r. 1969 a jejich úkolem je poukázat na aktuální témata, které v současnosti česká (a částečně i slovenská, neboť setkání se pravidelně zúčastňují hosté ze SR) zoologie řeší. Potěšitelný je především postupný vzrůstající zájem studentů jednak o prezentaci vlastní práce formou přednášky nebo posteru, ale i vysoký zájem posluchačský. Oproti loňskému roku stoupl počet posterů, na kterých představují výsledky svého bádání především studenti. Jejich úroveň byla většinou na velmi vysoké úrovni, neboť využívání moderních prezentačních technologií přestává být problémem. Na letošním setkání se však projevil podle mého názoru jiný trend: jakoby poněkud upadal zájem renomovaných zoologů o toto setkání (tento rozdíl je patrný především při srovnání se zoologickými dny z před několika roků). Při srovnávání s lety uplynulými se zdá být jejich počet jak mezi přednášejícími, tak i mezi pozorně naslouchajícím a rady předávajícím publikem nižší. Odpovědí, proč tomu tak je, je samozřejmě více — přes nedostatek času, po konání velké množství různých specializovaných konfe-

rencí. Domnívám se ovšem, že by mělo být zájmem každého ve vědě již delší dobu působícího zoologa (a netýká se to samozřejmě jen tohoto oboru), aby sledoval (a tím i směřoval), jakým směrem se ubírá zájem mladých adeptů zoologické vědy.

Úroveň prezentací byla většinou velmi vysoká, hojně se využívala počítačová prezentace s dobrou obrazovou dokumentací. K dobré orientaci o uvedených tématech jistě poslouží kvalitně a přehledně zpracovaný sborník abstraktů z konference, který každý účastník při prezentaci obdržel. S největší pravděpodobností je ještě možné ho získat u hlavních organizátorů konference J. Bryjy a J. Zukala (ÚBO AV ČR, Květná 8, 603 65 Brno), vyšel v nákladu 400 výtisků.

Hodnotitelská komise určila nejkvalitnější práce mezi přednáškami i postery. Aktivní účast studentů se pořadatelé navíc snaží podpořit i finanční odměnou nejlepších prací. Mezi studentskými prezentacemi byly bez rozlišení pořadí vyhodnoceny vždy tři nejlepší práce. Ze všech posterů byly nejvíce hodnoceny následující (finanční odměna 1 000 Kč): P. Kovařík — Rozdíly v inkubačním chování dvou na

zemi hnízdících druhů pěvců v horských podmínkách, B. Lebloch — Co rozhoduje o umístění snůšky modráška bahenního? a J. Šedivý — Vertikální migrace medúzky sladkovodní (*Craspedacusta sowerbyi*) ve stratifikované nádrži. Mezi nejlepší přednášky (finanční odměna 2 000 Kč) byly zařazeny příspěvky V. Gvozdíka: Geografická variabilita morfologických znaků rosníček *Hyla savignyi* a *Hyla arborea*, T. Kumstátové — Variabilita zpěvu lindušek na lokalitách se společným a odděleným výskytem aneb Větší agresivita nebo jen „tupost“ lindušky luční? a R. Sonneka: Svalová soustava druhu *Eudiplozoon nipponicum* a konfokální mikroskopie.

S některými přednesenými pracemi se čtenáři budou moci seznámit i na stránkách časopisu Živa, např. již v tomto čísle se představují hned dvě z prací na Zoologických dnech 2004 přednesených — o rozšíření raka kamenáče v Čechách (str. 79) a o ochraně hnědáška chrastavcového (str. 76).

Více informací o letošním setkání zoologů se dozvíte na internetových stránkách <http://www.ivb.cz>.

Ludmila Krupková

ZAUJALO NÁS

Role biokoridorů při šíření rostlin: příklad ohroženého pryskyřníku

Rozpad (fragmentace) původních biotopů ovlivňuje organismy hned dvěma způsoby. Jednak rozloha nově vzniklých fragmentů omezuje početnost v nich žijících místních populací, jednak izolace takové biotopové plošky významně ztěžuje výměnu jedinců mezi místními populacemi. Migrace mezi jednotlivými populacemi proto může podstatným způsobem omezit negativní vliv rozpadu biotopů na organismy.

Otázkou, do jaké míry mohou napomoci překonat vzájemnou izolovanost plo-

šek vhodného biotopu biologické koridory, se ochránáří biologové intenzivně zabývají nejméně dvě desetiletí. Ačkoli v poslední době uveřejněné rešerše docházejí spíše k závěru, že biokoridory skutečně za určitých podmínek podporují šíření (rozptylování) jedinců v krajině, někteří autoři v této souvislosti upozorňují, že naopak mohou usnadňovat pronikání invazních vetřeleckých druhů, predátorů a konkurentů do nových stanovišť. I když hovoříme o organismech, všechny studie podporující užitečnost koridorů se až dosud týkaly jen volně žijících živočichů.

Francouzští badatelé pod vedením F. Kirchnera z pařížského Národního přírodovědeckého muzea zkoumali vliv biokoridorů na šíření pryskyřníku *Ranunculus nodiflorus*. Tato ohrožená rostlina roste v občasných tůňkách, které ve známém lese ve Fontainebleau spojovaly přirozené koridory, konkrétně úzké pásy půdy bez vegetace. Jakmile je po dešti za-

plaví voda, mohou se jimi šířit semena pryskyřníku. Pro obdobnou skupinu místních populací téhož druhu, navzájem propojených právě migrujícími jedinci, se již od konce 60. let 20. stol. vžilo označení metapopulace čili populace populací.

Provedená genetická analýza se zaměřila na 6 enzymů získaných z mladých listů ve 44 tůňkách. Ukázalo se, že genetická diferenciace je výrazná mezi místními populacemi zkoumané mokřadní rostliny, obývajícími jednotlivé tůně v rámci jedné metapopulace. Naproti tomu mezi studovanými vzájemně izolovanými metapopulacemi nebyla tak zřetelná. Statistický rozbor získaných údajů odhalil, že propojení tůní periodicky zaplavenými biokoridory podporujícími šíření semen vykazovalo značný negativní vliv na genetickou rozrůznost místních populací. Tůně propojená koridorem s jinou, na níž se pryskyřník vyskytoval, měla větší pravděpodobnost, že bude zmiňovanou rostlinou